

Déli Hirlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Nem békülnek

egymással a szakszervezetek

Bukarest, augusztus 31.

Megírtuk, hogy a szocialdemokrata szakszervezetek melyek az amsterdami internacionáléhoz tartoznak, Bukarestben kongresszusra gyűltek össze. A kongresszus vasárnap kezdődött meg és azon kétszázötven szakszervezet delegátusai vannak jelen. A temesvári szakszervezetet is több küldött képviseli, közöttük Mayer József, az Arbeiter Zeitung szerkesztője és Magyar Lajos a nyomdászok szakszervezetek titkára. Szóba került az egységes szakszervezetekkel való kibékülés kérdése is és erre vonatkozólag a kongresszus kimondta, hogy a kibékülés még mindig nem következhetik be, mert az egységes szakszervezetek még mindig kommunista alapon állanak és csakva irányítása után működnek.

Holnap fizetik ki

nyugdíjasok felemelt nyugdíját

Temesvár, augusztus 31.

A nyugdíjasok nyomorgó sorsáról sokan a hasábkon már sokat és sokat írtunk. Valamikor a tisztviselők részére a havonta fizetett nyugdíjjaik egyenlő volt az agkori biztosítással, mert amikor bizonyos szolgálati évtizedek után letette a hivatalnok a tollat, pihenés nyugalom és nyugodt megélhetés várakozott rá. A háború után azonban a nyugdíjasok helyzete keservessé változott. A nyugdíj a nagy drágaság mellett olyan kicsi, hogy abból még tengődni sem lehet. Azért van az, hogy a tisztviselők nem akarnak nyugdíjba menni magukért, ha pedig küldik őket, amennyire lehetőséges igyekeznek maguknak valami kis állást keríteni a nyugdíj mellé.

Különösen az 1922. április elseje előtt nyugdíjazott állami tisztviselőknek helyzete volt siralmas. Sokkal kevesebb volt a nyugdíjuk, mint a később nyugdíjazottaké, pedig ezeknek az a rózsás az életük. Küldöttségek és komorandumok egymást érték, amelyek mind segítséget kértek a nyugdíjasok részére. Január elsején kaptak harmincegy százalékot, de az csak csepp volt a tengerben. A sok panasz most a legnyilvánosabb meghallgatásra talált helyre. A nyugdíjasok nyugdíját a kormány felemelte. Az 1922. április elseje előtt nyugdíjazott tisztviselők most harminchétféle százalékos emelést kapnak. Azóta nyugdíjazottak pedig tizenhárom százalékot. Az így felemelt nyugdíj már holnap, szeptember elsején ki kell fizetésre. Az örömet a nyugdíjasok között még fokozza az, hogy a felemelt többletet július elsejétől visszafelé fizetik ki.

Az olasz kölcsön felhasználása.

Bukarestből jelentik: A nemzeti bank elcsitította a kormányt, hogy a Banca Flo-Romanától megkapta a kétszázmillió líras kölcsön első részletét. A kormány még nem döntött a pénz felhasználására vonatkozólag, bizonyos azonban, hogy az összeget nem fogja az endes szükségletek fedezésére fordítani.

A kormány és a kisebbségek hibáztak a paktumkötéssel

Constantinescu volt miniszter Abbaziában nyilatkozott a Déli Hirlapnak a király nyaralásáról, a miniszterelnök olaszországi utjáról, a külföldi kölcsönről, a liberálisok és nemzetiek fuziótárgyalásairól és a kisebbségeknek a kormánnyal kötött paktumáról

A liberálisok politikai inasiskolája

Abbazia, augusztus 30.

A palace szálló halljában éppen Kun Richárdal, a temesvári Kereskedők egyesületének elnökével vitatkoztam, amikor egyszerre egy ismerős kövér ur lép a hallba. Constantinescu, a liberális kormány legagyafurttabb politikusa. Amikor észrevett egyenesen az asztalhoz tartott, szívélyesen üdvözölt és mielőtt még valamit szólhatunk volna, kedélyesen mondja:

— Hiába a Bánság mindenütt dominál... Ja Temesvár...

Igéretet kaptam, hogy nyilatkozik a Déli Hirlapnak. Este tíz óra felé megtalálom a kegyelmes urat, akivel a hall egy szögletébe vonultam. A simmi ütemei a fülünkbe hatoltak és a miniszter ur botjával verte a taktust, de a szeme szintén kifelé kacintott és nézte a hulámzó nőkosaságot. Megtörtem a szemlélés esendjét:

— Kegyelmes uram most egy éve Temesvárott a szalónkoecijában méltóztatott fogadni...

— Nagyon jól emlékszem...

— ...és akkor az aktív miniszter kötelességszerű interjúját irtam meg. Most azt hiszem, könnyíthet a helyzetemen, most

többet mondhat

és nyiltabban...

Constantinescu kedélyesen nevet és miután ígéretet kaptam, hogy a lehetőséghez képest nagyon igazat fog mondani, elhangzott az első kérdés, amelyre a következőket mondotta:

— Közel négy hetet töltöttem el Ófelségével együtt Vichyben. Az uralkodó nagyon komoly kurát tartott, amely egész lényére felfrissítőleg és üdítőleg hatott. Nagyszerű kedélyállapotban van. A királytól tegnap Párisban bucsuztam el, ahol vacsorára vendégül látott. Jógam is kipihenve térek haza az új politikai küzdelmekre.

— Látja kegyelmes uram, szavamra mondom, nem akartam belemélyedni a politikába. De nincs másképp még Abbaziában sem, ha egy román államférfi és egy romániai újságíró találkozik. És ha már itt vagyunk méltóztatnék megmondani mi a nézete Averescu tábornok olaszországi utjáról?

— Nyaralni utazott Olaszországba — hangzott el a fölényesnek induló válasz. Valószínűleg tárgyalni is fog olasz államférfiakkal, de úgy hiszem politikailag az olaszokkal semmi elintézni való nincsen. Más szempontból, kereskedelmileg helyes, hogy a jó viszonyt barátsággá mélyítsük. Ami azonban nem jelentheti azt, hogy ennek a

barátságának a jegyében

százezer használt Mannlichert vegyünk, mintahogy most értesültem.

— Ami a kétszázmillió kölcsönt illeti, arra nézve nem tudok véleményt mondani, mert nem ismerem a kölcsönszerződést. Nem tudom, hogy Averescu milyen biztosítékokat adott, merthogy adtak, arra abból következett, hogy legutóbb speciális olasz bizottságok látogattak meg az állami petrolumelepeinket. A kölcsön lehet jó is megkáros is.

Károsnak tartom

azonban mindenestre a kétszázmilliónak a hovaforrását.

— Kegyelmes uram, míg a liberális párt kormányon volt szintén a magunk erejének az elvét képviselte. Mi a nézete, hogy az Averescu kormány mindenképpen külföldi kölcsönt keres?

— Ha tud kölcsönt kapni szigorú feltételek nélkül, — elismerés illeti a tábornokot. Olyan kölcsönt, amely nem veszélyezteteti gazdasági önállóságunkat és

nem rak béklyót

a kezünkre. De nézzem végig a mai százezer sebből vérző Európán, legyen az győztes, vagy legyőzött állam. Mindegyiknek megvannak a maga pénzügyi nehézségei, mind egyik küzd és mindegyiknek a kést a torkán tartja — Amerika. Szóval csak Amerika adhat. De Amerika nem ad. Nem ad, mert ölötett kézzel várja, nézi és lesi, hogy mi lesz ebből a szerencsétlen Európából. Ezért elvünk nekünk liberálisoknak: minden ország ahogy tud, a saját lábán, a

saját erejéből

a saját gazdasági javaival keresse és találja meg a gazdasági és pénzügyi válságból kivezető utat. Ez a kérdés már nem egyes országok politikája, hanem erópai politikai

kérdés: függetleníteni magunkat az Ujvilág befolyásától.

— Kegyelmes uram, mi a véleménye az erdélyi nemzeti párt és a liberálisok közötti tárgyalásokról?

— Nyíltan kijelentem, mindig híve voltam a nemzeti párttal való egyesülésnek. Öt évvel ezelőtt tárgyaltam már ilyen irányban Maniuval. Ugy hiszem, hogy most

meglesz a fuzió.

Meg kell lennie, mert ez a két párt képviseli a román tömegek politikai meggyőződését. Eddig csak az volt az akadálya, hogy a nemzeti párt parancsnoki szerepet akart, pedig higgye el, nekik még hozzánk kell jönni inasorba politikát tanulni. Azt hiszem, hogy ez a fuzió olyan erős és egységes pártot hozna egybe, amely legalább is hasonlítana Tisza Kálmán egykori pártjához és nagy feladatokra volna hivatva.

— Politika nem azt jelenti, hogy csak

a miniszteri bársonyszékért

és a mamaligáért (husosfazékért) tülekedjünk. Szeretném, ha megértenők egymást Maniuval. Az ország érdeke is így kívánja. Nem akarok jóslásokba bocsátkozni, hogy Averescu meddig marad kormányon. Egy tény: utána ismét csak mi jöhetünk.

— Utolsó kérdés kegyelmes uram. A kormánynak a kisebbségekkel kötött választási egyezményéről mi a véleménye?

— Ismerjük a célt és az atmoszférát, amelyben ezt a választási paktumot kötötték. A kormány garantált különleges jogokat (?), de figyelembe kell venni, hogy ezek az ígéretek amolyan

választási ígéretek

voltak. Ezeket az ígéretek nem lehet komolyan venni, mert nem tudni, hogy akik ígérték be akarják-e tartani, vagy lesznek-e abban a helyzetben, hogy betarthassák. A kormány és a kisebbségek a paktum kötéssel hibáztak.

Még sokáig elbeszélgettem Constantinescuval. Politikai pikantériákat árult el, amelyek egyelőre még nem a nyilvánosság számára valók. Talán máskor.

Grósz Dezső

Ujra elhalasztódott a nemzeti és parasztpárt fuziója

Bukarest, augusztus 31.

A nemzeti párt és parasztpárt közti fuzió tárgyalások még mindig nem vezettek eredményre és a megegyezés létrehozatala a parasztpárt hivatalos kommunikéje szerint most újabb halasztást szenvedett. A kommuniké szerint ugyanis az időszaki választások miatt a nemzeti párt fuzióra vonatkozó javaslata az eredeti határidőtől eltérően csak szeptember hó második felében nyerhet elintézészt. A parasztpárt előbb nem is közölheti választását, miután az illetékes pártválasztmányok összeülése csak a választások után lesz lehetséges.

A sváb áldozatkészség internátust épített a diákok részére

Temesvár, augusztus 31.

Nagy ünnepe volt vasárnap nemcsak a temesvári, hanem egyben az egész bánági svábságnak. Vasárnap avatták fel a sváb áldozatkészségből a sváb diákok részére emelt három emeletes impozáns Banatia internátust és aznap tartották meg az Eintracht dalegyesület zászlószentelését.

A nagy ünnepség, amelyre a Bánág minden részéből jöttek el a vendégek, sőt amelyre eljött Roth Hans Ottó dr. szász képviselő és Münzer Henrik, Csernovicz városának tanácsosa is, tulajdonképpen már szombat este kilenckor kezdődött, amikor az Eintracht dalegyesület fáklyás szerenádot adott Klotz Adámné zászlóanyának. A zászlószentelés vasárnap reggel félkelenkor a Dóm-téren ment végbe, miután előbb Fiedler István kanonok a székesegyházban esendes misét mondott. A zászlószentelést Kayser Fajos prelátus, Fiedler István és Weigling János kanonokok végezték. Az ünnepségen a város meggye képviselőjében Bejan Kornél dr. subprefektus, a város nevében Crismariu Oktáv polgármesterhelyettes, a katonaság részéről pedig Stefani ezredes helyőrségi parancsnok volt jelen. Ugyancsak megjelent Haas német konzul, valamint számos előkelőség.

A zászlószentelés után a közönség a szeminárium palotája mellett emelkedő gyönyörű Banatia elé vonult, ahol már százakra menő közönség várakozott. Az épület előtt tábori oltár volt felállítva, mely előtt Pacha Ágost apostoli kormányzó nagy papi ségdelletel misét celebrált, majd beszédet mondott, azután pedig felszentelte az épületet. Az apostoli kormányzó után Eschker János dr., a Banatia építési egyesület elnöke, majd Nischbach József, a Banatia igazgatója mondtak beszédet.

A házfelszentelés után az erzsébetvárosi Michels-vendéglőben háromszáz terítékű bankett volt, ezt az Eintracht dalegyesület népnépele követett, amely estig tartott. Este tíz órakor az Eintracht a Ferdinánd-szállóban kiváló gondallal összeállított műsorral nagyszabású hangversenyt tartott, amely után tánc következett.

A MACEDON FORRADALMA-ROK CSATLAKOZTAK A BOLSEVISTÁKHOZ. Bécsből jelentik: Protopogorov bolgár tábornok, a macedon forradalmi szervezetek elnöke megegyezést létesített az orosz szovjet bécsi képviselőjével, hogy az elnöksége alatt működő szervezetek csatlakoznak a harmadik internacionáléhoz, amelytől az utasításokat is kapják a jövőben.

OROSZ-LENGYEL BARATKOZÁS. Varsóból jelentik: Az orosz követ Zaleski külügyminiszternek garanciaszerződés tervezetét adott át, amely a kölcsönös meg nem támadás elvén alapszik. Oroszország valamennyi szomszédállammal hajlandó hasonló szerződést kötni. Zaleski Genfbe utazott és így a szerződést csak visszatérése után veszik tárgyalás alá, amikor is a lengyel külügyminiszter viszonozza a szovjet megbízott látogatását Moszkvában.

A magyarság szilárd egysége domborodott ki a bánffyhunyadi közgyűlésen

Kóosék politikája senkinek sem kell

Bánffyhunyadi, aug. 31.

A Magyar Párt kalotaszegi tagozata Bokor Márton elnöke alatt a bánffyhunyadi Tigris-szállóban tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen a tagok igen nagy számban jelentek meg. Különös érdeklődést keltett a közgyűlés azért, mert Kóos Károly és társai ezen a gyűlésen akarták programjukat kifejteni és a Magyar Párt egységét megbontani. A magyarság higgadtságára vall, hogy ezt a kísérletet csirájában elfojtották.

A gyűlés megnyitása után Zsigmond Ákos a hidalmási tagozat delegátusa határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben azt indítványozta, hogy a közgyűlés a kalotaszegi disszidens vezetők lemondását vegye tudomásul és jelentse ki, hogy Kóosék egységbontó akciójával nem azonosítja magát. Indítványozta továbbá, hogy a közgyűlés fejezze ki rosszaságát a disszidensekkel szemben állandó és alapvetően ellenzékeskedésük miatt.

Varga szücsmester indítványozta, kérjék fel a régi lemondott vezetőséget, hogy tartsa meg beszámolóját.

Bokor Márton elnök kijelentette, hogy Kóos Károly és társai már nem tagjai a Magyar Pártnak, de ha a közgyűlés kívánja, úgy megadja nekik a szólás jogát.

A közgyűlés egyhangulag nemmel válaszolt és így Kóos saját kezületének delegátusai is dezavualták volt vezérüket. Ezután egyhangú lelkesedéssel megválasztották a kalotaszegi tagozat elnökévé Szentiványi József födbirtokost.

Husz munkás borzalmas halála Budapesten a vétkesen könnyelmű építkezés miatt

Budapest, augusztus 30.

Délelőtt tíz órakor Kispesten egy építkezésnél súlyos szerencsétlenség történt, amely több munkás életébe került, számos munkást életveszélyes sérülésekkel kórházba kellett szállítani. A szerencsétlenség oka az a vétkes könnyelműség, amellyel egyes építkezéseket végeznek, csak azért, hogy a nyereség mentől nagyobb legyen.

A Hungaria-Jaquard műszöveggyár a kispesti Kinizsi-utca 13. szám alatt emeletes telepet építtett, amelynek munkálatai annyira előrehaladtak, hogy már a tetőzetet is felrakták. Hétfőn délelőtt, amikor az épületen számos munkás dolgozott, egyszerre nagy

zelebbi villamos megállóiig szaladt, felugrott egy villamosra és elrobozott. A rendőrség keresi, de eddig még nem találta meg. Nemet Albert pallért a rendőrség

örizetbe vette.

A romhalmazt deszkák, lécek, tetőrudak és vasdrótok tömege borítja. Ennek tetején harminc-negyven munkás áll és idegesen dobál le mindent, hogy közelebb férkőzhessen az eltemetett munkásokhoz. Köröskörül a munkások hozzátartozói kétségbeesetten jajveszékelnének. Tizenkét órakor a kispesti hatóságok a dandárparancsnoksághoz fordultak és egy utászcsapatot kértek segítségül. A romok alól eddig hét

halottat húztak ki,

akik közül ötnek a személyazonosságát nem tudták megállapítani. Az egyik felismert halott Gulyás Andrásné napszámosnő, akinek négy gyermeke van. Amikor férje meglátta halott feleségét, ájultan esett össze. Eddig tíz sebesültet húztak ki a romok alól. Még mindig vannak azonban a romhalmaz alatt eltemetett munkások.

Az első pillanatban látható, hogy **vétkes könnyelműség** történt az építkezés körül. A falaknak hatvan centiméter vastagságuknak kellett volna lennie, azonban az építésszek csak harminc centiméteres falat csináltak. Az erre ráépített nehéz betontetőt az épület nem bírta el és összeomlott. A vizsgálat folyik.

Képeslapon bucsuzott a sikkasztó népesedési hivatali főnök zombolyai ismerőseitől

Zombolya, augusztus 31.

Hirtelen, minden bucsuvétel nélkül távozott el három hét előtt Zombolyáról Nemes Béla, a népesedési iroda vezetője. Nemes, ki társaságban élő fiatalember volt és az udvarias érintkezési formákat mindig tiszteletben tartotta, érezte is, — ugylátszik — hogy bucsútlán távozása nem volt illő dolog. Ezt akarta kipótolni azzal a képes levelezőlappal, mely most érkezett Budapestről Scherka Ödön főjegyző címére ezzel a szöveggel:

— Mindenkinek szívélyes istenhözszádót mond: Nemes Béla.

Nemes Béla esetét annak idején megírtuk. Kiderült, hogy a zombolyai népesedési hivatal vezetője ha-

mis utlevelekkel manipulál. Mikor ez kiderült, sietve sikkasztott még kétszáz ezer leit a község pénztárából és aztán

Magyarországra szökött.

Zombolyán azóta folyik a vizsgálat Nemes bűnlajstromának összeállítására.

Érdekes, hogy Nemesről senki sem kérdezte, hogy honnan jött és milyen iskolai kvalifikációja van, amikor két év előtt Zombolyán megjelent és a község házában hivatalt kért. Megállapították, hogy a román nyelvet írásban és szóban tökéletesen beszéli, azonkívül tud magyarul és németül, jó svádája volt és ez tökéletesen elégnék látszott arra, hogy megtegyék a né-

pesedési hivatal vezetőjévé. Azon Nemes nem érte be a fizetésével. Szekesztett szerződéseket, felvett hagtéki leltárakat, folyamodványokat és utleveleket szerzett

Eleinte az utlevelek körül nem is volt baj, mert az utleveleket az illetékes hivatalok utján szerezte meg. Később azonban megtette azt is, hogy a utvelekre vizumot hamisított, sőt eszen hamis utleveleket is állított ki.

Nemes tevékenysége először Scherka Ödön főjegyzőnek szurt szemet, Nemet július elején rajtakapta am Lakatos András cigányprimás huszonegyezeröttszáz leiert hamis levelet akart eladni. Jelentést tett róla a főszolgabírószágon és Petrusz szolgabíró utasította Zombolya községet, hogy Nemet azonnal

bocsássa e

a szolgálatból és indítson ellene eljárást. Ennek ellenére Nemes még néhány napig ott működött a községi házban és csak amikor érezte, hogy a szolgabíró nyomoznak ügyében, lépett meg.

A vizsgálat adatai rengeteg visszavonást állapítottak meg és ezeket megfoglalták össze lajstromba. Megállapították, hogy Nemes dacára költséges életmódjának, távozásakor lealább háromszáz ezer leit vitt magával, melyeket részint magánmunkálataiból, részint a hamis utlevelek révén részint sikkasztásaival szerzett. Nemet is állapítják Nemes

pontos bűnlajstromát

ezzel egyelőre lezárulnak az akták, mert maga Nemes biztos helyen rejtőzik. Mostani levelezőlappal mindenesetre hozzácsatolhatják az iratokhoz.

Bukarestből érkezett legújabb jelentés szerint a megszökött Nemet Bélát a fővárosban látták. A Ciomigiu-park vendéglőjében látták és ki akarták onnan hívni, hogy átadják a rendőrségnek. Mivel azonban Nemes huzódott kimenne, elbucsztak tőle és a legközelebbi rendőrkomiszáriátusra mentek. Mivel azonban a komiszárussal együtt visszatértek a vendéglőbe, Nemet már csak hiult helye volt. Alihanem megneszelte, hogy mi lesz az ellene és meglépett. Ha ez a híradás megfelel a valóságnak, akkor Nemes azt a vakmerőséget kavette el, hogy Budapestről, ahová először szökött,

visszatért Romániába.

Nemes Béla körözőlevelét közölte a fővárosi, valamint a többi regé városok rendőrségével is.

Szimbolum lett

a mentőtársulat élén a Prochaska né

Temesvár, augusztus 31.

A temesvári önkéntes mentőtársulat ebben az esztendőben ünnepli fennállásának negyven esztendősi jubileumát. A társulat léte fennállása öt szinte egybe volt forrva a Prochaska családdal. Egyik alapítója és elnöke volt, néhai id. Prochaska Ede és hálála után fia, Prochaska Ede. Mialom vezérigazgatója töltötte be ezt a tisztséget. Annál fájdalmasabbá érintette tehát a mentőtársulatot, hogy elnöke erről a tisztségéről lemondott.

A mentőtársulat azonban nem tudott ebbe beleyugodni és elhatározta, hogy küldöttségileg kéri fel Prochaska Edét elhatározásának megmátsítására. Ebből a célból egy negyven egyenruhás mentőből álló küldöttség kerest fel. A küldöttségben résztvette Schönerberger Mór dr. ügyvezető parancsnok vezetésével az összes parancsnokok és De Viotte Miksa főtitkár is. A küldöttség szónokája Schönerberger dr. volt aki kifejtette, hogy Prochaska név a mentőtársulat élén szimbolummá vált amelyet a társulat nem akar elveszíteni a jövőben sem. Kérte, hogy lemondását tekintse meg nem történtnek.

Prochaska Ede meghatva hallgatva a ragaszkodásnak ezt a nagyszerű kifejezését és könnyekkel a szemében biztosította a mentőket, hogy ezentul is ragaszkodik a nemes emberbaráti intézményhez. Beszéde végén a jelen voltak lelkes éljenzése közben visszavonta lemondását.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ökirály-sorozatban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Ökrös szekerek

Blagauk naphosszat serpentinén föl, serpentinén le a zegzugos Krassóban. Végtelen hosszú fehér pánitika a kéklő messzeségig az ut, szaporán fonódva bragoszöld erdőikkel kuszoruzott hegyek oldalán mint abroncsszoknyán a fű. Festői szép vidék, látványnak gyönyörűség, de megélni rajta keserű gond. Rengeteg fáradsággal alig lehet a farkas föld. Ritka a gabonátábla a kukorica. Kis hegyi lovak poroszoknak, birkanycák legelész itt-ott szirtok felé törtet a kecske. Az ökrös hegyi paraszt diszállata, dédelgeti is kávéncát minden szeretetével. Hatalmasak, kövérek, szelidek bársonyos lábúak, olyanok, mint elefántok a többi állatok mellett s buták mint az ökrösök. Még ma is rettenetesen félnek az autótól, pedig már a nyul is túl az ut szélére és onnan nézi, ha jön. Hatalmas ócska autóbusszal jöttek a hegyen lefelé, gyönyörű darabok az autók hősököréből. Pöfékelt, elledezett rikácsolt, lökött, rugott — akhogy nem harapott, ahogy ment. Krösszekér jött szemben. A két állat nyereszketett félelmében, mint a nyárlevél, szinte árokba vetették magukat csighecsésükben. Most leszállt a kis szeszepörödött gazda és eléjük állott. Tartarta két karját és betapasztotta egyes tenyerével nagy szemüket, melyekben úgy lobogott a félelem mint a mécsvilág. Autóknk tőle telhető gyönörűséggel siklott el mellettük, ők pedig gazdájuk mellé temették óriási lábukat, mint a menedéket kereső gyermek.

Flaneur.

Mária királyné amerikai útja. Bukarestből jelentik: Végleg megállást nyert, hogy Mária királyné október hó folyamán utazik Amerikába.

Az irgalmasok generalisszimusa megvárt. Mayer Rafael az irgalmasrend generalisszimusa, Románia európai körútra indult. Jelenleg Spanyolországban tartózkodik, onnan látogat Németországba, Ausztriába, Csehszlovákiába, Magyarországra és Olmaniába. Az ősz folyamán Temesvárra is ellátogat.

Besszarábia új kormányzója. Bukarestből jelentik: A Politia című lap értesülése szerint Rascanu volt ügyminiszter legközelebb Besszarábia kormányzójává nevezik ki.

Lemondott a Begaszabályozási Társulat kormánybiztosa. Stoica Sestyan aki az imperium átvétele után Temesvár első román rendőrfőkapitánya volt, a Begaszabályozási társulattól elfoglalt állásáról, melyre nemrég választék ki, lemondott.

Beiratások a magyar polgáriba. Temesvári római katolikus magyar polgári fiúiskolába a beiratások szeptember elsejétől negyedikéig a piarista gimnázium épületében naponként délután 9—12 és délután 3—5 óráig tartanak. A javítóvizsgálatok szeptember 25-én reggel nyolckor kezdődnek. Másnap reggel félkilencor ünnepes Veni Sancte a belvárosi plébániaplombban és huszonhetedikén félkilencor az előadások megkezdése. Az intézet igazgatósága felhívja a ülők figyelmét, hogy a polgári iskolába nemcsak katolikus, hanem más vallású tanulók is beiratkozhatnak, ha anyanyelvük magyar.

A BOLGÁR VÁLASZJEGYZÉK A MAI MINISZTERTANÁCS ELŐTT. Bukarestből jelentik: A bolgár választójegyzék Románia, Jugoszlávia és Görögország együttes jegyzékére megérkezett és az a mai minisztertanács kerület megvitására. A választójegyzék tartalmát csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha a három érdekelt kormány a további lépésekre vonatkozólag már megállapodott.

Cuza Bukarestben. Bukarestből jelentik: Cuza antiszemita vezér tegnap este a fővárosba érkezett. A diákok nagy szimpátiatüntetést rendeztek mellette.

Román diákok franciaországi tanulmányútja. Párisból jelentik: Hetven román diák tanáraik kíséretében tegnap délután Lyonba érkezett, hogy megtekintsék a város nevezetességeit.

Bestiális apa. Kolozsvárról jelentik, hogy az ottani bíróság három évi fegyházra ítélte Szócs Márton ötvenkilenc éves magánzót, aki tizennyolc éves leányával huzamosabb időn keresztül tiltott viszonyt folytatott.

Meggyilkolt plébános. Kassáról jelentik: A zenplénmegyei Málca községben meggyilkolva találták Magyar János római katolikus plébánost Valószínű, hogy a gyilkos éjszaka mászott be a plébános lakására, ahol lopni akart, mikor aztán a plébános a zajra felébredt, a magával hozott fejszével nekiesett, négyszer fejbevágta, aztán pedig elvágta a torkát. A csendőrség megindította a nyomozást és elfogta Michalko Mihály parasztleányt, akit előző nap láttak a plébánia körül ólalkodni. A lakásán tartott házkutatás alkalmával véres kabátot találtak. Michalko tagad és azt mondja, hogy a kabátját disznóöléskor vérezte be. A vérfoltok azonban teljesen frissek.

Mária Radnai magyar zarándoklat különvonata szeptember 8-án reggel 1/5 órakor indul a józsefvárosi állomásról és reggel 7 órakor érkezik Radnára. Visszafelé Radnáról este 7 órakor indul és 9 órakor érkezik Temesvárra. A különvonatra érvényes visszatérési jegyek az egyes plébánia hivatalokban és a „Missio” üzletben (Belváros, püspöki-palota) válthatók szeptember 4-ig.

Betörés az órházba. Perjámosról jelentik: Ismeretlen tettesek megleszték, amikor a perjámosi állomáshoz tartozó 12. számú órház vasuti őre, Chira János a családjával együtt földjére távozott dolgozni és távollétében feltörték a lakást, ahonnan haterzer lei értékű készpénzt és haterzer lei értékű különböző ruhaneműt loptak el.

Halálozás. Budapestről érkezett jelentés szerint ott ifj. Berey István volt temesvári nyomdai gépmester rövid betegség után elhalt. Berey két év előtt költözött fel Budapestre, ahol bátyja építészeti vállalatánál volt alkalmazva. Halálát apja, özvegye és három árvája gyászolja.

Németország és a Népszövetség. Genfből jelentik: A Népszövetség reformtanácsa tegnap ülést tartott, melyen egyhangulag Németország tanácsnapsága mellett foglaltak állást. Azt remélik, hogy a német delegáció december 10-én már megjelenhet a Népszövetség előtt.

Repülőgépek összeütközése. Onixből jelentik: Két hadi repülőgép gyakorlatos közben háromszáz méter magasságban összeütközött és a földre zuhant. Mindkét gép pilótája szörnyet halt.

Öngyilkos gazda. Kenézzől jelentik: Belgart Károly ötvenhét éves gazda felakasztotta magát. Tettenék oka valószínűleg gyógyíthatatlan betegség.

Finom női filckalapok és Silkina kalapbársony legelőnyösebb N. C. Daniel cégnél. Detaileladás a gyárépületben József-tér (Küttl-tér) 12.

A VONAT BEFUTOTT A VÁROTEREMBE. Helsingforsból jelentik, hogy egy személyvonat az állomás előtt kisiklott és a vonat nekiszaladt az állomás épületének, áttörte a falat és a váróteremben állott meg, amely zsúfolva volt közönséggel. Huszonhárom ember meghalt, harminc súlyosan megsebesült.

Kern Pál bőrkereskedés, Temesvár, II., Fő-utca 22. Fiók: IV., Uri-utca 8.

Hatszáz maláriaeset egy községben. Kisnevől jelentik: Botaca községben az egészségügyi hatóságok megállapították, hogy hatszáz lakos szenved maláriában, vagyis a lakosság egyharmada.

Uri-fehérműveket legfinomabb kivitelben méret szerint, ugyiszintén hozott anyagból is ingeket 120— és 160— lei árban garancia mellett készíti Papp Gábor Str. Mercy 6.

Állat az emberben. Megirtuk annak idején, hogy a rendőrség letartóztatta és az ügyészség fogházába szállította Molnár Bálint napszámot, aki a Rónacon egy tizenegy éves kisleányon erőszakot követett el és azt meg is fertőzte. A törvényszék tegnap zárt tárgyaláson ítélték Molnár Bálint fölött és a magáról megfélemedezett embert egy évi fogházra ítélték.

BERAUTOK precíz javítóműhelye, autók garizozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca Telefon 14—93, 23—24. Autók eladása és vétele.

Vasuti szerencsétlenség. Párisból jelentik: A Lyon és Saint-Etienne között közlekedő gyorsvonat Vernaison állomás közelében kisiklott. A vasuti személyzet közül a mozdonyvezető és egy fűtő meghalt. Számos kocsi összezúzódott. A romok alól tíz súlyos sebesültet húztak ki. Többnek a sérülése életveszélyes.

Használjon nappal «Marguerite» krémet, éjszaka «Minerva» pomádét s bőre harmatos, bársonyos, üde lesz. Kapható Minerva gyógyszerár, Belváros.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2:52'5, Párisban 16'85

Temesvári magánárfolyamok 1926 augusztus 31-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet középkeresletben.

Angol font: 0983'00—0985'00—0970, dollár: 201'05—202'00—201'05, dinár: 3'58 külföldi, 3'52 belföldi 3'50 effect, hollandi forint: 81'10—81'50—80'50, francia frank: 5'82—5'85—5'75, olasz lira: 6'60—6'64—6'50, cseh korona: 5'97—5'99—5'90, osztrák silling: 28'50—28'70—28'50, német márka: 48'00—48'20—47'50, magyar korona: 350—347—345, svájci frank: 39'10—39'20—39'00.

Terményárak:

Buza 800, árpa 500, rozs 480, zab 420, tengeri 550 métermázsánként ab feladóállomás.

Hirdetmény.

Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáromat mélyen leszállított áron árusítom. **Könnyű fizetési feltételek!**

997

Tisztelettel: UNGOR műbutorasztalos

Gyári telefon 10—70

Üzleti telefon 10—71

FORRONGÁS SPANYOLORSZÁGBAN. Londonból jelentik: A Chicago Tribune arról értesül Gibraltárból, hogy Spanyolországban a telefon és távirati összeköttetés az egész országban megszakadt. A spanyol kormány ugyan azt jelentette még tegnap, hogy a tüzértisztek és a Primo de Rivera közötti konfliktus elintéződött, ezzel szemben azonban az amerikai lap úgy tudja, hogy Spanyolországban a konfliktusból kifolyólag zavargások, sőt véres összeütközések vannak.

Pejtélyes halál. Lippáról jelentik: Dorogi Ilona huszonöt éves pillai lakosnőt két nap előtt eszméletlen állapotban behozták a kórházba. A szerencsétlen nő anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. Megállapították, hogy mérgezés ölte meg. Vizsgálat indult meg annak kiderítésére, hogy a szerencsétlen nő öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig megmérgezték.

Takaréktüzhelyek kályhák, konyhaberendezések és az összes vasárak Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara.

Titkos szerelmi tanya leleplezése. Megirtuk, hogy Szandaváry Lajos detektivnek a minap sikerült egy titkos szerelmi tanyát a Józsefvárosban, a Bonnáz-utca 18a. szám alatt leleplezni. A találkahely tulajdonosa, Steinhardt Margit házmesternő volt, aki ellen a rendőrség eljárást indított. A tegnapi tárgyaláson azzal védekezett, hogy alig pár nap előtt kezdte a mesterséget, amire azért fanyalodott rá, mert a jövedelme kevés, a férje pedig beteges. Egy-egy pártól negyven leit kapott. A rendőrbíróság Steinhardt Margitot egy napi elzárásra és ötszáz lei pénzbüntetésre ítélte.

A három béka vendéglőben (Gyárvaros, Felsőárok-u. 11) jól érzi magát a vendég, mert Horga Pál kitűnő italokat mér és izletes ételeket szolgál fel. Pomnás kerthelyiség.

Drága a kályhatisztítás. A vízvezeték a lakásunk alatt van, a kémény pedig lakásunk fölött. Temesvárott a vízvezeték és a kéménykotrás mégis közös kalap alatt van. Amióta Temesvárott a kéménysoprést városi üzemmé tették, azóta az a vízvezetéki és csatornázási vállalat hatáskörébe tartozik. A közönség köréből ismételt hallani panaszt, hogy a kéménysoprési díjak drágák. Drágák különösen azok a munkálatok melyeket a kéménysoprék mellékesen végeznek. Így például egy olvasónk panaszolja, hogy nála a kéménysopré két kályhát tisztított, az egész munka egy negyed óráig tartott és mégis nyolevan leibe került. Ha már a világon minden drágul, legalább ezeket a díjakat mérsékelhetné a város. Tavaly ilyenkor a kályhatisztítás még csak a felébe került.

Sport

A belgrádi csapat Temesvárott vereséget szenvedett a Kinizsittől. A Beogradski SK. stílusos játékot produkált és a tartalékokkal felállott Kinizsi csak nehezen győzött a szerbek fölött. Az első féldíj (1:0) változatos játéka után a Kinizsi erősebb tempót diktál és végül 4:2 arányú győzelmet könyvel el.

Új magyar rekord. Budapestről jelentik: A most lezajlott magyar atletikai versenyek alkalmával Darányi (MAC) a súlydobásban 1455 m-el új országos rekordot állított fel.

Három ifjusági rekord született a Kinizsi országos atletikai versenyén. Leonhardt (TAC) a 200 m. síkfutásban 24.3 mp, Ploker (Kinizsi) az 1500 m. síkfutásban 4 p. 31.5 mp, és ugyancsak Ploker a 3000 m. síkfutásban egyedül futva 9 p. 50.7 mp. új ifjusági rekordot állított fel.

Futballeredmények. Temesvár: Rapid—Wacker (Arad) 3:0 (1:0). Karánsebes: TAC—KAC 4:2 (0:2). Lugos: TMTE—Lugos komb. 4:1 (4:1). Zombolya: ZsSE—Kadima 5:1 (2:1). Arad: Arad válogatott—Nagyszeben válogatott 8:0 (4:0). Kolozsvár: Victoria—Haggibor 2:2 (1:0). Budapest: Hungária—Hakoah 4:2 (2:2).

Cipró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Levelezés

Urileány keresi olyan komolyabb uriember ismeretségét, akivel a francia nyelvet gyakorolhatná. Leveleket Francia jellegére a kiadóba kérek.

Házasság

Magyarországban élő biztos állásban lévő komoly, jóméjű uriember, szabadon itthon, házasság céljából megismerkedne csinos, jókedélyű, intelligens leánnyal. Csakis komoly leveleket lehetőleg fényképpel kérek a kiadóhivatalba „Ideális” jellegére.

Alkalmazás

Tanonc fizetéssel felvétetik. Klopfer István óras és ékszerész, IV, Str. Bratianu 16. (1148)

Perfekt bejáró szakácsnő felvétetik. Cim a kiadóban.

Mindenes szakácsnő felvétetik szeptember 1-re, akinek egy kisleány segítségével az összes házimunkát végezni kell. Cim a kiadóban.

Adás-vétel

Kitűnő zongorák Bösendorfer, Czapka, Wirth, eredeti gyári áron a legutányosabban kaphatók: Piața Traian 4, I. emelet, (Kossuth-tér). (1085)

Cementcsövek 30x45 átmérőjű 60-70 db helyszűke miatt sürgősen eladó. Cim a lap kiadóhivatalában. (1082)

Fehér ágyszőnyegek, olcsón eladó. Gyárvaros, Iskola-utca 5, első ajtó balra. (1160)

Eladó Ujkisodán 15 méter utcai fronttal ház hely, 300 lei á. ö. Cim XII. utca 11 szám.

Különféle

Tamburozást, mügéphimzést ruhákra, valamint diványpárnákra, táskákra, goblinek arannyal való kitöltését a legutányosabban készíti Lichtné, III. Teleky-u. 15. Jósika és Teleky-u. sarok. (1070)

Ruggyantabélyegzőket 6 óra alatt készíti Klauer, Timisoara, Jenő herceg-utca 18. (1085)

Fehérnemű varrást, javítást és háziruhák készítését vállalom. Erzsébetváros, Korona-utca 3, földsz. jobbra.

Molnár Károly pirosigazolványa elveszett. Kéri leadni a rendőrségen.

Tízezer lei kölcsönt keresek jó kamatra. Pénz biztosítva. Cim a kiadóban. (1168)

Allást keres

Fiatal soffőr több évi gyakorlattal, aki Ford-autóhoz ért és autószerelésben járatos, állást keres. Cim a kiadóban. (1158)

Intelligens nő házvezetőnőnek menne, gazdálkodásban is járatos mindent egyedül végez. Helyben vagy vidékre. Cim a kiadóban.

Primăria municipiului Timișoara.

No. III. 4389/ 2 și 3 Dp.
din 20 August 1926.

Licitație publică

referitor la darea în chirie a unei încăperi din chioscul construit în circ. II, Piața Traian.

Delegația permanentă a municipiului Timișoara aduce la cunoștința publică, că în scopul dării cu chirie a unei încăperi din chioscul construit de dl. Albert Nussbaum în circ. II, Piața Traian, se va ține o licitație publică la 25 Septembrie 1926 ora 10 a. m. în biroul serviciului economic com. (Primăria, etajul I, ușa No. 40) unde se poate vedea caetul de sarcini și se vor da toate informațiunile. Amatorii vor depune ofertele lor închise, sigilate și timbrate împreună cu o garanție de 10% din chirie anuală oferită.

1544 Primăria municipiului Timișoara.

Két hálószoba

bükkfából, topolyabetétekkel, komplett

olcsón eladó

Wildpret Ferenc

Kossuth Lajos-ut 1. 1149

HELICON-nyomda. Timisoara

Mozi

Belvárosi mozi: aug. 31 (kedd) és szept. 1 (szerda)
Gyárvarosi mozi: szept. 2 (csütörtök) és 3 (péntek)
Mehalai mozi: szeptember 4 (szombat)

50 évig Don Juan

Márkus István műve után.

Egy szerelem története tragikomikus tartalommal.

A főszerepekben: Leon Mathot, Mauritz Schutz, Charles Vanel, Sylvio Pedrelli és Simon Vaudy.

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.

Rádió.

Magyar Telefonhíradó és Rádió R.-T. műsora.

Kedden

1/10 és 12 órák: Hírek, közgazdaság.

1 órák: Időjárás és vizállás jelentés.

3 órák: Hírek, közgazdaság.

5 órák: Időjárás és vizállás jelentés.

1/6 órák: A m. kir. Operaház zenekarából, alakult kamarazenekar hangversenye. Komor Vilmos karnagy vezényel. 1. Mozart: Titus - Nyitány. 2. Jessel: Az ólomkatonák díszszeméje. 3. Verdi: Álarcosbál - Ábránd. 4. Herold: Zampa - Nyitány. 5. Zieherer: Weaner Madln-keringő.

1/7 órák: dr. Csermely Gyula író feiolvasása.

1/8 órák: Rádió amatőr posta (Magyar Endre m. kir. postamérnök).

8 órák: A Magyar opera történetének fejlődése II. befejező rész. Irtá és felolvassa dr. Lányi Viktor. A felolvasást énekkel és zenével illusztrálják: Eitner Irén, a m. kir. Operaház r. tagja, Radnay Erzs és Szabó László a Városi színház tagjai, Pál Jenő operatárs, Melles Béla a m. kir. Operaház hangversenymestere és Pethő Imre a m. kir. Operaház karnagya. 1. Hubay Jenő: a) „Lavotta szerelme” Istrázsa dal (Szabó László). b) „Falu rossza” Boriska dala (Eitner Irén). c) „Lavotta szerelme” (Pál Jenő, a hegedűkísérettel Melles Béla látja el. 2. Szabados Béla: „Bolond Mária” imája (Radnay Erzs). 3. gróf Zichy Géza: „Nemo”. a) Elek belépője (Szabó László). b) Részlet az előjátékból: Zrinyi Ilona, Elek, Komáromy (Radnay Erzs, Szabó László, Pál Jenő). c) Nemo dala (Szabó László). 4. Michalovits Ödön: „Toldi szerelme” Tar-Piroska jelenet (Pál Jenő, Eitner Irén). 5. Goldmark Károly: „Saba királynője” nagy áriája (Radnay Erzs). Az összes számokat Pethő Imre kíséri zongorán.

Modern képherezés
Különleges ovális és kerek modellek
Olcsó árak!

Baruch Üvegüveg
Timișoara

Olcsó házhelyeket részletre építőanyaggal Telefon 9-18
Kardos-telepen, gyárvarosi strand homokszedők végében

miniszterium által engedélyezve

Szeptember 1-15-ig

11-ik Bécsi mintavásár

Vizum- és menetjegykedvezmény.

Tiszteletbeli képviselője:

„Birdev” utazási iroda

I, Str. Alba Iulia,

Telefon 5-93

IV, Str. I. C. Bratianu,

„ 13-83

Ugyanott pontos utlevélláttamozás! 1143

LINOLEUM

Leopold Haas

Nagy linoleum és szőnyeg különlegességi áruház

Főterakat:

TIMIȘOARA, LLOYD-sor

Telefon 10-31

Lerakatok:

CLUJ, ORADEA-MARE

Kivételes ajánlat:

Viaszosvászon:

Békeminőség, remek mintákkal 78 cm széles . Lei 105-
100 " " " " " 135-
115 " " " " " 155-

Bőrvászon:

Kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére nagy választékban, 120 cm széles 98-
gyermekkoscihoz minden színben 185-

Linoleum:

Pompás perza és parkettminták 70 cm széles . . . 140-
90 " " " " " 205-
padlóbevonásra parkettvagy egyszerű minta 200, 250 és 300 cm széles négyzetméterre . . . 230-
Linoleum-szőnyegek 200x300 cm 1380-

Gyapjuszőnyegek

futó, nehéz minőség
70 cm széles 85-
90 " " " " " 130-
ágyelő 200-
fallakáró gobelin 75x160 cm 360-
„Strapa” szőnyegek 200x300 cm 1750-
„Karamani” ottoman takarók 1100-
Kókusz futók minden szélességben

Gummiköpenyek

férfi és női
legjobb minőség 950-

FIGYELEM!

Temesvárt a cégnek csupán fenti lerakata van, egyéb fiókja nincsen.

FARMODONT

FOGKRÉM

Autógarageok

éjjelre vagy nappalra is bármikor kaphatók és autósaszt bármikor vállal

Mentőtársulat

Temesvár-Belváros, a Parkszanatoriummal szemben.

Nagymennyiségű elsőrangú kapható

Andrássy A

Majláthfalva

Fizessen

elő a Déli Hirnapra, mert ez a legjobb legfrissebb, legmagyarabb és legolcsóbb bánsági ujság. Hatvan lei egy hónapra

Felölös kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.